

Autoriteit Consument en Markt
(Strategische prioriteiten E&G
groothandelsmarkten, zaaknummer 104195)
Postbus 16326
2500 BH Den Haag

Gasunie Transport Services B.V.
Postbus 181
9700 AD Groningen
Concourslaan 17
T (050) 521 22 50
F (050) 360 30 36
E info@gastransport.nl
Handelsregister Groningen 02084889
www.gasunietransportservices.com

Datum	Doorkiesnummer
26 april 2013	+31 50 521 22 50
Ons kenmerk	Uw kenmerk
LTM 13.0331	

Onderwerp
Reactie GTS op het ACM Consultatiedocument "Consultatie strategische prioriteiten E&G groothandelsmarkten"

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij geeft GTS haar reactie op het Consultatiedocument "Consultatie strategische prioriteiten E&G groothandelsmarkten" d.d. 21 maart 2013.

Allereerst volgt enig algemeen commentaar t.a.v. de genoemde prioriteiten en enkele kanttekeningen bij de relatie tussen marktintegratie en efficiënt gebruik van transportinfrastructuur. Vervolgens zal op de verschillende onderwerpen uit het consultatiedocument waar nodig, commentaar worden gegeven.

Algemeen Commentaar

Over het algemeen herkent GTS zich in de prioriteiten zoals die in het consultatiedocument zijn weergegeven, die de steeds meer op Europese leest geschoeide wet en regelgeving reflecteren.

De volgende prioriteiten van GTS zien we onvoldoende terug in het consultatiedocument. Deze hebben vooral betrekking op de rol en invulling van verantwoordelijkheden van TSO's en NRA's bij grensoverschrijdende samenwerking. Te denken valt aan:

- Ontwikkeling van cross border services

GTS streeft naar een centrale positie van TTF als meest liquide hub binnen Europa. Daarvoor zijn optimale condities voor cross border transport vereist. De vervroegde implementatie van CAM via het PRISMA platform is daarin de meest recente stap geweest. In het verder ontwikkelen van de cross border gasmarkt, waarbij bijvoorbeeld valt te denken aan balancering van shippers aan weerszijden van de grens, is een actieve betrokkenheid van TSO's en NRA's aan beide zijden van de grens gewenst.

- Afstemming cross border Open Seasons

Het gebruik van cross border open seasons vereist betrokkenheid van TSO's en NRA's om tot gecoördineerde, en tijdige besluitvorming te komen met betrekking tot investeringen in capaciteit en de toewijzing daarvan aan marktpartijen. Dit is van belang gezien de verschillende manieren waarop in het ons omringende buitenland wordt omgegaan met netwerkuitbreidingen. Zo wordt in Duitsland op basis van een gezamenlijke visie van toezichthouder en TSO een netwerkplan ontwikkeld.

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 26 april 2013

Ons kenmerk: LTM 13.0331

Onderwerp: Reactie GTS op het ACM Consultatiedocument "Consultatie strategische prioriteiten E&G groothandelsmarkten"

Ook de volgende prioriteiten zijn naar onze mening onbenoemd gelaten:

- *Stimulering van de ontwikkeling van groen gas*
GTS vindt het van belang dat de ontwikkeling van groen gas wordt gefaciliteerd. Daarvoor dienen belemmeringen van de invoeding van groen gas in de gasnetten zoveel mogelijk te worden weggenomen. GTS werkt samen met RNB's in Netbeheer Nederland en met het Ministerie van Economische Zaken aan het vormgeven van een kader voor invoeding van groen gas in de gasnetten. De inzet van ACM zal daarbij onontbeerlijk zijn.
- *Investerings in samenhang met kortere looptijd van contracten*
Zie opmerking bij "Investerings in infrastructuur"
- *Samenwerking GTS en Tennet in geval van "total black out" van elektriciteit*
Als een grootschalige verstoring in de nationale/internationale energievoorziening zich voordoet zal de toegenomen wederzijdse afhankelijkheid van de elektriciteits- en gasketens een gecoördineerde aanpak van GTS en TenneT vragen om de effecten van de calamiteit te minimaliseren en een gecontroleerde herstart van de gas- en elektriciteitsvoorziening mogelijk te maken. GTS is van mening dat deze samenhang tussen de E- en G-markt dient te worden meegenomen in de verdere ontwikkeling van de respectievelijke groothandelsmarkten

Ten aanzien van marktintegratie en efficiënt gebruik van transportinfrastructuur wordt op pagina 3 van het consultatiedocument gesteld dat: "...marktintegratie leidt tot een efficiënter gebruik van transportinfrastructuur...". Er kan echter verschil gemaakt worden tussen een verbeterde koppeling van entry-exit gebieden en volledige integratie van markten waarbij de omvang van het entry-exit gebied wordt vergroot. Een belangrijke afweging hierbij is of er sprake is van een afname van de efficiëntie waarmee de transportinfrastructuur wordt gebruikt.

Als voorbeeld geldt de studie naar een samenvoeging van de Duitse marktgebieden Net Connect Germany en Gaspool waarbij verdere marktintegratie alleen mogelijk is door het toevoegen van additionele infrastructuur tussen de twee gebieden, met als resulterende kosten minimaal 395 mln Euro in het eerste jaar, oplopend tot 3 miljard Euro in totaal. Deze vorm van integratie zal naar verluidt maximaal 57 mln Euro per jaar opleveren.^[1]

Commentaar per onderwerp

Op de volgende onderwerpen uit het consultatiedocument heeft GTS aanvullend commentaar:

Capaciteitsallocatie en Congestiebeheer

GTS kan zich grotendeels vinden in de observaties van ACM m.b.t. capaciteitsallocatie en congestiebeheer. GTS is al geruime tijd bezig met de early implementation van de recent aangenomen CAM code en de CMP maatregelen, o.a. door de samenwerking in Prismaverband, het internationale platform waar de veiling van grenscapaciteit zal plaatsvinden.

In dit verband wijst GTS erop dat de OT maatregel zo snel mogelijk na 1 oktober wordt ingevoerd, naar verwachting per 1-1-2014.

GTS is algemeen van mening dat, gegeven de directe werking van de Europese codes de doorwerking hiervan naar de Nederlandse codes tot een minimum moet worden beperkt, ook om verdere nationale koppens zoveel mogelijk te beperken.

^[1] „Kosten-Nutzen-Analyse einer Marktgebietszusammenlegung von GASPOOL und NetConnect Germany nach § 21 GasNZV“ . Een studie uitgevoerd door de gezamenlijke Duitse TSO's.

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 26 april 2013

Ons kenmerk: LTM 13.0331

Onderwerp: Reactie GTS op het ACM Consultatiedocument "Consultatie strategische prioriteiten E&G groothandelsmarkten"

Investerings in infrastructuur

GTS is het eens met de ACM wanneer deze vaststelt dat:

- de onzekerheid t.a.v. gasstromen zal toenemen waardoor minder zeker is waar nieuwe investeringen zullen plaatsvinden en dat als gevolg hiervan, partijen zich ook minder langdurig willen vastleggen middels contracten.
- deze toegenomen risico's gevolgen kunnen hebben voor de wijze waarop GTS investeringen kan terugverdienen.
- in de vaststelling van de MB's de ACM er zorg voor zal dragen dat GTS (en netbeheerders in het algemeen) in staat wordt gesteld deze kosten wel terug te verdienen.

Bij de in het consultatiedocument weergegeven samenvatting van prioriteiten geeft het onderdeel S een beetje richting aan bovenstaande, maar ons inziens onvoldoende. Onderdeel S gaat meer over marktfaciliterende activiteiten en innovatie maar stelt niet dat door onzekerheid ten aanzien van gasstromen (partijen leggen zich hierdoor minder lang vast) netbeheerders mogelijk hun investering niet kunnen terugverdienen. Wij zouden dit graag als apart item terugzien bij de samenvatting van de prioriteiten.

Marktstimuleringsactiviteiten door netbeheerders

Allereerst bestaat er enige onduidelijkheid over de definitie van marktstimulerings/marktfaciliterende activiteiten. Wij nemen aan dat dit niet gaat over grote investeringen, bijvoorbeeld in het kader van congestiemaatregelen of uitvoering van andere wettelijke taken zoals de CAM/CMP netwerkcodes vanuit Europa.

De marktfaciliterende activiteiten die GTS uitvoert hebben betrekking op zaken zoals gericht op het faciliteren van een beter werkende markt. Hiervoor is separaat iets opgenomen in de methode van regulering; iets wat GTS ook in de toekomst van waarde acht.

Gasopslagen

In het rapport wordt gesuggereerd dat de nieuwe transportdienst voor gasopslagen wordt geïntroduceerd omdat er twee keer tarieven worden betaald. Dat is onjuist. De aanleiding om de tarieven aan te passen is om het Nederlandse marktgebied toegankelijker maken voor aanbod van flexibiliteit en het aantrekkelijker maken van investeringen in het aanbod van flexibiliteit. Een analyse van de transporttarieven van gasopslagen in omliggende landen toont aan dat sommige netbeheerders hebben gekozen voor een specifiek en lager transporttarief voor gasopslagen dan voor regulier transport. Hiermee creëren de netbeheerders in deze landen een stimulans voor het ontwikkelen van nieuwe gasopslagprojecten. Gasopslagen in Nederland concurreren met gasopslagen in omliggende landen. Door de nieuwe transportdienst wordt invulling gegeven aan de beleidswens om de toegankelijkheid van ons marktgebied voor gasopslagen concurrerend te houden en te zorgen voor een aantrekkelijk investeringsklimaat voor gasopslagen verbonden met het Nederlandse marktgebied.

Samenvatting van de prioriteiten

Voor wat betreft de samenvatting van de prioriteiten heeft GTS de volgende kanttekeningen.

Onderdeel P: Implementatie van nog vast te stellen Europese netcodes die betrekking hebben op Europese marktintegratie, waarbij de NMa voorstander is van early implementation waar dat mogelijk is.

In de onderbouwing wordt voor implementatie van nog vast te stellen Europese netcodes wordt gesteld dat early implementation noodzakelijk is. GTS vindt dat als early implementation noodzakelijk zou zijn dit onderdeel van de reguliere wetgeving zou moeten uitmaken. Derhalve kan naar de mening van GTS early implementation alleen op vrijwillige basis plaatsvinden.

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 26 april 2013

Ons kenmerk: LTM 13.0331

Onderwerp: Reactie GTS op het ACM Consultatiedocument "Consultatie strategische prioriteiten E&G groothandelsmarkten"

Onderdeel S: Onderzoek naar niet-financiële en financiële prikkels voor netbeheerders om meer en pro-actiever te investeren in marktfaciliterende activiteiten en innovaties"

Er bestaat onduidelijkheid over de gebruikte definities, zie:
" *Marktstimuleringsactiviteiten door netbeheerders* "

Hoogachtend,
Gasunie Transport Services B.V.

Floris Gräper
Manager Business Development & Regulation